בדיל, גומי ודולר המצרים

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

סינגפור מעולם לא כרתה טון בדיל אחד ולא ניצלה אחוזת גומי מסחרית בהיקף ממשי על אדמתה שלה. ובכל זאת, במשך שלושה דורות עלתה שגשוגה וירדה עם מחיריהן של שתי הסחורות האלה. ברבע האחרון של המאה התשע־עשרה הפכו המדינות המלאיות שמאחורי המושבה למקור הבדיל המוביל בעולם. בעשורים הראשונים של המאה העשרים הפכו אותם שטחים למקור המוביל של גומי מטעים. סינגפור התיכה את הבדיל, מיינה את הגומי ומכרה אותו במכירות פומביות, מימנה את הכורים ואת המטעים, ביטחה את המטענים ושלחה אותם ללונדון ולניו יורק. בכך רכשה המושבה את התפקידים המגדירים מרכז סחורות: עיבוד, גילוי מחירים, מימון ולוגיסטיקה.

הכסף שבו סולקו העסקאות האלה היה דולר המצרים (Straits dollar). פרק I של חלק זה תיאר כיצד קיבלה המושבה את הדולר שלה ב־1867, ובסוף המאה הנפקת שטרות ממשלתית תחת מועצת נציבי המטבע (Board of Commissioners of Currency). פרק זה בוחן כיצד נקשר מטבע זה לשטרלינג ב־1906, כיצד פעלה מועצת המטבע שהנפיקה אותו ומדוע התאים ההסדר לכלכלה שהכנסתה הייתה תלויה במחירי יצוא תנודתיים. מועצת המטבע האריכה ימים יותר מן המושבה. עקרון הגיבוי המלא שלה עדיין חל על הדולר הסינגפורי כיום.

הפרק ממשיך גם את ההשוואה לז'נבה. כחלק משוויץ קיבלה ז'נבה מטבע לאומי ב־1850 ובנק מרכזי ב־1907, ואילו מרכז לסחר בסחורות הפכה רק לאחר מלחמת העולם השנייה, כפי שמראה הכרך על ז'נבה. סינגפור הלכה ברצף ההפוך, משום שהסחורות באו ראשונות ועיצבו את המוסדות המסחריים של העיר זמן רב לפני שהיו לה בנק מרכזי או מטבע משלה. חמשת

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

הסעיפים שלהלן עוקבים אחר הבדיל והגומי מן המכרה ומן המטע עד אולם המכירות הפומביות, מתחקים אחר מחזורי המחירים שטלטלו את המושבה ומציגים את המסגרת המוניטרית שהחזיקה אותה יחד. סעיף אחרון שואל מה מלמדים האירועים האלה מרכז פיננסי שעסקי הסחורות הנוכחיים שלו נבחנים בחלקים G ו־H.

עיקרי הדברים

בדיל התגלה ב־Larut ב־1848 ומשך עשרות אלפי כורים סינים אל המדינות המלאיות המערביות, שאי־הסדרים בהן הובילו להסכם Pangkor מ־20 בינואר 1874 ולמינוי נציגים בריטים (Residents) בפרק (Perak), בסלנגור (Selangor) ובסונגיי אוג'ונג (Sungei Ujong). עד סוף המאה התשע־עשרה הפיקה מלאיה קצת יותר ממחצית הבדיל בעולם, וחלק ניכר ממנו הותך בסינגפור בידי Straits Trading Company. שתילי גומי הגיעו לגנים הבוטניים של סינגפור מקיו (Kew) ב־1877. תחת Henry Ridley, מנהל הגנים מ־1888, פיתחו הגנים את שיטות הניצול (tapping) שעליהן נבנתה תעשיית הגומי של מלאיה. בסביבות 1920 סיפקה מלאיה כמחצית מהגומי בעולם, וסינגפור הייתה שוקה העיקרי, עם מכירות פומביות שהתקיימו בה מ־1911. לאחר שפל מוקדם בבדיל באמצע שנות השבעים של המאה התשע־עשרה, הובילו קריסות המחירים של 1920–1922 ו־1929–1932 לתוכניות הגבלה לגומי ולבדיל. דולר המצרים, שהונפק בידי מועצת נציבי המטבע שהוקמה ב־1897, נקבע ב־1906 על שני שילינג וארבעה פני וגובה ברזרבות שטרלינג, הסדר שהדולר הסינגפורי ממשיך בצורה מותאמת.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.